

Ponedeljek

Leto IV.

Ljubljana, 28. julija 1930

Štev. 30

Nad 3000 človeških žrtev

Novi potresni sunki v Italiji

Zopet človeške žrtve — Hiše se rušijo — Kralj med ponesrečenci — Prehrana prebivalstva — Odvažanje ranjencev — Živi ljudje pod razvalinami — Pokopavanje mrličev

Napoli, 27. julija. V minuli noči je razsajal v potresnem ozemlju nov potres, ki pa je bil k sreči mnogo lažji, kakor prvi. Kljub temu je povzročil tudi ta potres obilno materialno škodo, ker se je porušilo mnogo hiš, poškodovanih že pri prvem potresu. Posebno hudo je prizadeta provinca Lacedonia, kjer je bil potres najmočnejši. Po mnenju strokovnjakov se bodo potresni sunki še dalj časa nadaljevali. V Arenzi se je porušila znamenita cerkev iz 13. stoletja, ki so jo prištevali med najlepše zgradbe srednjega veka. V Melfiju, ki je že od prej v razvalinah, se je porušilo še nadaljnih 15 hiš, pri čemer je bilo ubitih pet ljudi. Težje ranjenih je bilo 18 vojakov, pripadajočih reševalnim oddelkom.

Kralj, ki se mudi v potresnem ozemlju, je danes ponovno posetil Melfi. Ob njegovem prihodu so se odigrali pretresljivi prizori. Obupane matere so z otroci v naročju poklekale pred kralja in ga prosile pomoči. Četudi je policija ljudi razganjala, je množica vedno bolj naraščala. Kmalu se je zbralo okrog 2000 ljudi. Kralj jih je tolažil in obljubil, da bo vlada storila vse, da olajša njihovo trpljenje in jim pomaga pri ustanovitvi novih domačij.

Prebivalstvo, ki se je po prvi katastrofi razbežalo na vse strani, se polagoma zbira okrog svojih porušeni domov. Največje preglavice povzroča prehrana. V bližini Beneventa grade velike barake, v katerih bo prostora za približno 2000 rodbin. Tudi v drugih večjih krajih skušajo na ta način rešiti stanovanjsko vprašanje. Šotorna taborišča zavzemajo ogromne komplekse, vendar pa ljudje stalno ne morejo ostati v šotirih.

V merodajnih krogih proučujejo sedaj predvsem problem obnove porušeni krajev. Po mnenju geologov nikakor ne kaže obnavljati naselbin tam, kjer je izrazito potresno ozemlje in kjer je pričakovati, da bodo sledile še nadaljne katastrofe. Vsi oni kraji, ki so bili zgrajeni na razvalinah potresnega razdelanja iz leta 1851, ne bodo več obnovljeni, marveč se bo moralo prebivalstvo izseliti v druge pokrajine. Predvsem bodo opuščena mesta Melfi, Vilanova, in Benevento, ki so na notorično potresnem ozemlju.

Ker je preskrba ranjencev v potresnem ozemlju samem nemogoča, so začeli odvažati ranjence v notranjost države. Danes je odšel poseben vlak iz Melfija, ki je odpremil nad 1000 ranjencev v Napoli, od tam pa jih bodo raz-

mestili v razna večja mesta, kjer so na razpolago bolnice. Pokop mrtevcev se nadaljuje z vso naglico, da bi se na ta način preprečilo širjenje epidemičnih bolezni. Vodovodi, ki so bili ob potresu porušeni, so deloma že popravljeni, vendar pa vlada v večjem delu potresnega ozemlja še vedno občutno pomanjkanje vode.

Razkopavanje razvalin razkriva vedno nove grozote. V nekaterih hišah so našli smrt vsi prebivalci, v treh manjših naselbinah na pobočju vulkana Vulture ni ostal nihče živ. Za pravi čudež pa smatra prebivalstvo, da kljub temu groznemu razdejanju še vendar le tu pa tam najdejo pod razvalinami žive in nepoškodovane ljudi. Tako so danes izkopali izpod razvalin v vasi Atella neko žensko in dva otroka, ki niso bili niti najmanj poškodovani. Ob prvih potresnih sunkih so se zatekli v klet, od koder pa se pozneje niso mogli več rešiti, ker jih je zasulo zidovje.

Število smrtnih žrtev je tekom današnjega dne poskočilo po uradnih ugotovitvah na 3115, nevštevši one, ki so podlegli poškodbam v bolnicah in lazareti.

Žrtve ciklona v severni Italiji

Milan, 27. julija. Glasom uradne ugotovitve je ciklon v provinci Treviso porušil do 300 hiš. Nad 1000 hiš je tako poškodovanih, da je nadaljno prebivanje v njih življensko nevarno, zaradi česar so jih morali na odredbo oblasti izprazniti. Število smrtnih žrtev še ni točno ugotovljeno, vendar pa se v službenih krogih cenijo nad 50. Polja in vinogradi so popolnoma uničeni in je malo verjetno, da bi jih bilo mogoče prihodnje leto obdelati.

Prva slika potresne katastrofe v Italiji

Porušena hiša v Via Casanova v Napoliju. Pročelje hiše je skoro dobesedno odtrgano. Več prebivalcev je bilo ubitih in težko ranjenih. Kakor na tej hiši, tako so ostala na mnogih drugih spodnja nadstropja skoraj nedotaknjena.

Važni skleni mednarodnega profesorskega kongresa

Vprašanje preobremenjenosti — Zahteva po ravnopravnosti slovanskih jezikov

Bruselj, 27. julija. Mednarodni profesorski kongres je včeraj dovršil svoje delo ter je ob zaključku sprejel naslednje resolucije:

- Osnovni pouk naj dobro pripravi učence za srednje šole, kolikor je slab v posameznih deželah, zlasti v materskem jeziku in računstvu.
 - V srednje šole naj se sprejemajo samo učenci, ki so sposobni za uspešno sprejemanje pouka.
 - Učenci naj se navdušijo za načelo, da je delo najboljši način za to, da postane iz otroka človek.
 - Da bi se odpomoglo preobremenjenosti pouka, kjer obstoji, naj se število učencev v posameznih razredih racionalno omeji in uredi število učnih ur tako, da se učencem čim bolj omogoči osebno delo, da bo učni razpored pedagoški in da se aktivnost ne razsipa za izvenšolska dela, ki so se doslej ponekod priporočala celo od šolskih oblasti samih.
 - Vzgojitelji naj ne pozabijo, da je glavni namen pouka, da razvije učenceve sposobnosti, kar ima na sebi za posledico prilično materialno znanje.
 - Specializacija pouka naj se ne pričenja prezgodaj.
- Glede na uporabo teh sklepov zavzema kongres stališče, da se morajo upoštevati posebne razmere vsakega naroda.
- Po sprejetju resolucij se je razpravljalo, kateri jezik naj se rabi na mednarodnih kongresih in za izdajanje medna-

rodnih bulletinov. Večina delegatov je zahtevala rabo treh jezikov, francoskega, nemškega in angleškega. Slovanski delegati, predvsem češkoslovaški, so zahtevali, naj se prizna tudi kak slovanski jezik kot povsem ravnopraven. V tem oziru ni prišlo do nobenega definitivnega sklepa. Zvečer so bruseljski delegati priredili inozemskim gostom banket v Grand - Hotelu, danes pa so udeleženci kongresa napravili izlete v razne kraje Belgije.

Pogreb Marka Trifkovića

Beograd, 27. julija. Pogreb pokojnega Marka Trifkovića bo jutri dopoldne. Njegova smrt je izzvala v Beogradu splošno sožalje, ker je užival pokojni ugled in spoštovanje ne samo med političnimi prijatelji, temveč tudi med nasprotniki. Danes se je poklonilo njegovim posmrtnim ostankom veliko število prijateljev, zlasti pa bivših politikov.

Pri kopanju utonil

Zagreb, 27. julija. Na izlivu Krapine v Savo, na področju občine Zaprešić, je včeraj utonil kmetijski mladenič Ivan Pokupec, star 18 let. S svojimi tovariši je nesel v vas Pojatno žito v mlin, ko pa so se vračali, se je hotel okopati v Krapinščici, ki teče pod mlinom. Bržkone ga je v vodi prijel krč ter je utonil. Po daljšem iskanju so našli njegovo truplo.

Ministrski predsednik v Maglaju in Tesliću

Maglaj, 27. julija. Predsednik vlade general Živković se je včeraj ob pol 4. popoldne odpravil iz kopališča Vrućice v spremstvu svojega pomočnika dr. Perovića preko Doboja v Maglaj, kamor je prišel ob 5. popoldne in takoj odšel v okrajno izpostavo, kjer mu je njen šef poročal o razmerah na svojem področju. Tja je došel tudi načelnik grafičnega okraja, ki je bil pravkar na inspekciji svojega okraja, ter je ob tej priliki poročal predsedniku vlade o razmerah v okraju, zlasti pa o organizaciji Sokola. Med tem je prebivalstvo v Maglaju zvedelo za prihod predsednika vlade in takoj izobesilo jugoslovanske zastave. Meščanstvo je prišlo na ulice ter priredilo predsedniku vlade živahne ovacije. V imenu mesta ga je pozdravil predsednik občine. Predsednik vlade je odšel v šolo, ki si jo je tudi ogledal, ob 7.15 pa se je vrnil preko Doboja v Vrućice.

Danes ob 11.30 dopoldne je prišel predsednik vlade general Živković v Tesliću na razstavo narodnih vezin in tkanin tjesanskega okraja, ki je prirejena v zgradbi Stanivukovića. Tu so ga sprejele članice razstavnega odbora in takoj se je zbralo tudi mnogo ljudi, ki so pozdravljali predsednika vlade z živahnimi vzklikanjem. Odbornice so mu razkazale vse oddelke razstave, ki je prirejena zelo okusno. Predsednik vlade se je zlasti zanimal za stare tkanine in vezanine, ki so jih zbrali med tamošnjim prebivalstvom pravoslavne, katoliške in muslimanske vere. Predsednik vlade je nakupil tudi več lepih predmetov. Pri odhodu ga je velika množica občinstva burno pozdravljala. Ob 12.30 se je vrnil v Vrućice.

Kongres židovske mladine

Beograd, 27. julija. Danes se je tu pričel kongres zveze jugoslovanske židovske mladine. Kongresa se udeležuje 250 delegatov, ki zastopajo 10.000 članov, organiziranih v zvezi.

Prvi polčas Uruguay : Jugoslavija 3 : 1

Montevideo, 27. julija. Tekma med Jugoslavijo in Uruguayem je končala v prvem polčasu z rezultatom 3:1 v korist Urogrvaya. Gol za Jugoslavijo je zabil Ivica Bek.

Beograd, 27. julija. Tu vlada za izid tekme ogromno zanimanje. Pred ured-

ništvom posameznih listov so se zbrale velikanske množice ljudi, ki pričakujejo rezultat. Tudi v vseh kavarnah, ki so nabito polne, pričakujejo ljudje z nestrpnostjo rezultat tekme v Montevideu in prav tako v kinematografih, kjer se predstave nadaljujejo, da bodo lahko še danes objavili občinstvu izid.

Končni rezultat nedeljske nogometne tekme Uruguay Jugoslavija za svetovno prvenstvo bomo priobčili v drugi izdaji „Ponedeljka“

Hindenburgove zasilne odredbe

posegajo globoko v gospodarsko, finančno in socialno življenje

Berlin, 27. julija. Državni predsednik Hindenburg je podpisal zasilne odredbe, s katerimi se uveljavljajo državni proračun in novi finančni zakoni. Zasilne odredbe vsebujejo naslednje:

- Načrt drž. proračuna, je bil za približno 150 milijonov mark zmanjšan.
- Zasilno žrtev uradnikov v obliki 2 in pol odstotnega prebitka k dohodnini.
- Meščansko dajatev, ki se stopnjuje po dohodkih in znaša na osebo z dohodki do 8000 mark 6 mark ter sorazmerno višje zneske.

4. Občinski davek na pivo poleg državnega davka na pivo, ter občinski davek na točilnice in slične obrate.

Razen tega se uveljavljajo razni socialopolitični ukrepi, med njimi sanacija zavarovanja brezposelnih z zvišanjem prispevka za 1 %, znižanje dajatev za mladoletne ter ukinitve neomejene dolžnosti posojila za državo. Naredbenim potem bodo uveljavljeni tudi razni gospodarsko-politični ukrepi. Med drugim je bila državna vlada pooblašena, da lahko postopa proti kartelom, da bi se znižale cene.

Veliki gozdni požari v Romuniji

Človeške žrtve — Ogromna škoda — Prebivalstvo brez strehe

Bukurešt, 27. julija. V zadnjih 24 urah je divjalo v Romuniji 20 požarov, ki so povzročili povsod ogromno škodo in zahtevali tudi 2 človeški žrtvi.

Velik gozdni požar pri Cometi je prešel tudi na človeška bivališča in vpepeli 9 hiš. V bližini Ploestija je divjal drug gozdni požar, ki je tudi uničil mnogo poslopij. Pri mestu Sascu je začelo goreti skladišče lesa in požar je konč-

no zajel tudi hiše. Pogorelo je skoraj polovico mesta. Dve osebi sta našli smrt v plamenih. Polovico prebivalstva je brez strehe. Škodo cenijo na 50 milijonov lejev. Trgovci z lesom, ki je bil lastnik skladišča, je bil aretiran.

Tudi drugi manjši požari so povzročili mnogo škode. Vsega je pogorelo 140 hiš. Celokupna škoda znaša po cenitvah nad 130.000 lejev.

Svetovno prvenstvo v šahu

Hamburg, 27. julija. Šahovski turnir za svetovno prvenstvo se je končal z zmago Poljske, ki si je priborila 48,5 točk. Drugo mesto je dobila Madžarska s 46 točkami, tretje Nemčija s 44,5 in četrto Avstrija s 43,75 točkami.

Političen umor v Braziliji

Rio de Janeiro, 27. julija. Predsednik mesta Parahiba Pasaio je bil danes umorjen od svojega političnega in osebnega nasprotnika. Ko se je mudil v Pernambucu, ga je med kosilom z revolverjem nanadel neki Sanshoa ter ga s tremi strelhi ubil. Morilec pripada ugledni meščanski družini ter je vodil že delj časa osebno borbo proti Pasao.

Drzna tatvina zlata

Bukurešt, 27. julija. Med prevozom dnevnega proizvoda v zlatem rudniku »12 apostolov« v Transilvaniji na ravnateljstvo rudokopa v Brad so neznanci napadli spremljajoče uradnike ter jih premagali in oropali po kratkem boju. Odnesli so precejšnjo množino zlata. Dosedanja poizvedovanja za roparji so bila brezuspešna. Straža pri zlatem rudniku je bila ojačena.

Minister Demetrović v Zagrebu

Zagreb, 27. julija. Včeraj in danes se je mudil tu minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović, ki je posetil tudi Novinarski dom.

Film zagrebškega novinarskega doma

Zagreb, 27. julija. Snoch je pustilo Novinarsko združenje filmati prizore večerne zabave v Novinarskem domu, predvsem v kavarni, restavraciji in tako zvani beli plesni dvorani v prvem nadstropju.

Patrijotska organizacija hrvatske mladine

Zagreb, 27. julija. Patrijotska mladinska organizacija »Mlada Jugoslavija« je pred kratkim osnovala svoji podružnici v vseh Čučerju in Markuševcu, včeraj pa tudi podružnico v Remetihi. Zbrala se je ob tej priliki precejšnje število kmetijskih mladeničev in ker je bilo prisotnih tudi mnogo seljakov iz sela Bukovca, je bilo sklenjeno, da se tudi tamkaj osnuje podružnica »Mlade Jugoslavije«.

Nove aretacije v Bukureštu

Bukurešt, 27. julija. Včeraj so aretirali več oseb, ki so osumljene, da so sodelovale pri atentatu na državnega podtajnika Angelesca. Aretiranih je bilo 7 dijakov, ki so razdeljevali letake, v katerih so pozivali svoje priistaše, naj se solidarizirajo z atentatorjem. Aretirani dijaki so priznali svojo krivdo.

Brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 27. julija. Siemensov kongres je poslal vsem podjetjem okoliščno, v kateri sporoča, da bo zaradi premajhne zaposlenosti odpustil 10 odstotkov vseh namščencev.

Stavka tekstilnih in kovinarskih delavcev v Franciji

Pariz, 27. julija. V Lillu stavka od 12.529 tekstilnih delavcev 12.380. Stavki so se pridružili tudi kovinarji (AA).

Kongres astronomov

Budimpešta, 27. julija. Od 8. do 13. avgusta bo tukaj mednarodni astronomski kongres. Prijavilo se je 140 udeležencev. (AA).

Kongres krščanskih pedagogov

Budimpešta, 27. julija. O priliki svečanosti sv. Emerika, ki bodo v Budimpešti 21. in 22. avgusta, bo tamkaj tudi mednarodni krščanski pedagoški kongres. (AA)

Grozna dejanja znorelega vojaka

London, 27. julija. Na angleški postaji Lokma-Čav v bližini Hongkonga se je odigral strašen prizor, ki je zahteval več človeških žrtev. Postajo imajo zasedeno anglejske čete pod vodstvom angleškega oficirja. Indski vojak, ki je pričel nenadoma besniti, je vdrl s puško v roki v polveljnikovo stanovanje ter ustrelil tamkaj njegovo ženo. Nato je zbežal na postajo, kjer je ustrelil stražo in se zaprl v stolp s strojnimi. Ko se je poveljnik vrnil iz obhoda, ga je sprejel dež krogel iz strojn. Poveljnik je alariral posadko, ki se ji je šele po dvurnem obleganju posrečilo zavzeti stolp. Med obleganjem je bilo več angleških vojakov ubitih. Znorelega indskega vojaka so našli s prestreljenimi čenci v stolpu.

Veliko zborovanje obrtnikov v Celju

Slika novega, poživljenega delovanja stanovske zveze - Izpremenjena pravila in novi odbor - Odločen nastop proti kvarljivcem sloge - Obrtniški krediti

Celje, 27. julija.

Dopoldne se je vršilo tu veliko zborovanje Zveze obrtnikov društva za Slovenijo, čigar uvod sta bila predposvet in družabni večer snoči v hotelu »Hubertus«. Današnjemu zborovanju je predsedoval g. Zdravce, ki je po pozdravu podal besedo zastopniku Zbornice za TOI v Ljubljani g. tajniku dr. Pretnarju. V markantnih potezah je govoril o črtah današnjih gospodarskih položajev države, kolikor zadeva obrtništvo. K sklepu je naglasil potrebo, da bi vodstvo Zveze ostalo tudi še naprej v tako spretih in zanesljivih rokah, kakor doslej. Naše obrtništvo si mora priboriti zvišen in trden položaj, kakor ga zasluži.

Tajniško poročilo je podal g. Zabkar. Po zadnjem obnem zboru Zveze 1925 v Trbovljah je delo v Zvezi skoro popolnoma prenehalo in zdelo se je celo, da bo Zveza razpadla. To pa se kljub želji gotovih krogov ni zgodilo, zakaj naše obrtništvo se je pravočasno zavedlo, da leži le v močni, skupni organizaciji možnost napredka. Glavna krivda je bila v pomanjkanju gnetljivih sredstev in v splošni gospodarski krizi. Kmalu pa je oživela med obrtništvo splošna, vroča želja, da naj se delo v Zvezi poživlji, ker se je tudi zgodilo. Tajnik je nato podal kratek historijat ustanovitve in razvoja Zveze in obsega obrtniškega pokreta. Zveza je matica našega obrtniškega stanu. Zveza je sveta dolžnost vsakega obrtnika, da se velani pri obrtnih društvih. Največjo pažnjo je treba posvetiti obrtnemu naraščanju. Tajnik je zaključil svoje poročilo z vzklikom: »Naj živi obrtniška stanovska zavezanost, naj živi Zveza obrtnih društev dravske banovine!« Poročilo je bilo sprejeto brez debate.

Naslednja točka dnevnega reda je bila sprememba pravil.

Soglasno je bilo sklenjeno: Cl. 1.: Zveza se imenuje odslej Zveza obrtnih društev dravske banovine v Celju. S to izpremembo zvezani ostali člani se spremenijo analogno. Cl. 11. določa odslej: Zvezin odbor tvorijo predsednik, 2. podpredsednik, 8. odbornikov, 4. namestniki in 2. revizorja. Predsednik, 2. odbornika in 2. namestnika morajo stalno prebivati v Celju. Če bi pa bil izvoljen predsednik z domicilom izven Celja, mora stalno prebivati v Celju poslevoedeči podpredsednik.

Sledile so

volitve novega odbora.

Kandidatna lista je bila z majhnimi dopolnili soglasno sprejeta: predsednik je g. Jernej Golčer, sodarski mojster v Celju, I. podpredsednik g. Franc Iglič, krojaški mojster v Ljubljani, II. podpredsednik g. Miha Vahar, knjigovodski mojster v Mariboru, v odbor pa gg. Anton Lečnik in Vinko Kuko-

vec iz Celja, g. Holi iz Brežic, g. Berlič iz Ptuj, g. Rozin Miloš iz Trbovelj, g. Jakob Volk iz Sočanja, g. Teodor Vrbnik iz Ljutomer, in g. Gogala iz Jesenic. Dosedanji predsednik g. Zdravce je bil na predlog g. Horvata izvoljen z velikim navdušenjem za častnega predsednika. Za namestnike so bili izvoljeni: gg. Vrenko in Holobar iz Celja, Kolar z Vranskega in Goleš iz Laškega. Za revizorja sta bila izvoljena gg. Rutar in Vehovar iz Celja.

Po kratkem slovesu in zahvali je izročil bivši predsednik g. Zdravce svoje mesto g. Golčerju, ki je s kratkim pozdravnim govorom prevzel vodstvo. G. Josip Rebek je nato sporočil pozdrave Zveze obrtnih združenj in Obrtniškega društva v Ljubljani ter v lepo zasnovanem govoru pojasnil

zgodovinski razvoj obrtniškega gibanja v naši državi

njegovo današnje stanje in vse potrebne smernice, ki se jih mora obrtništvo držati, če hoče doseči ugodno in trajno rešitev kardinalnih vprašanj svojega stanu. Ničče si več ne želi, da bi se doba izpred 6. januarja 1925 še kdaj povrnila. Kraljevi manifest obsega vse, kar so obrtniki želeli. Danes naše obrtništvo ne pozna nobene druge politike, kakor vsedržavno, jugoslovensko in nacionalno. Glavno obrtniško vprašanje je bilo rešeno z osnutkom novega obrtnega zakona. Novi zakon je zgrajen na težnjah za napredek jugoslovanskega obrtnika. Dasi ima še nekaj pomanjkljivosti, je v splošnem dober, napreden in sprejemljiv. Potrebne korekture je naše obrtništvo že predložilo po svojih predstavnikih. V gotovih podrobnostih je osnutek naletel pri obrtništvu iz južnih krajev države na neprijeten odziv in na nerazumevanje. Tudi to vse se bo dalo izgladiti. Pribiti je treba dejstvo, da je vse postopanje slovenskega obrtništva usmerjeno na složno sodelovanje z vsakomur v obliki prosep jugoslovanskega obrtništva.

Potrebne remedure.

Nadalje se je g. Rebek dotaknil vprašanja carinske unije, izobraževalnih tečajev za mojstre, pomočnike in vajence, zakona o ne-realni konkurenci, potrebe obrtniških nabavljalnih in produktivnih združenj, ustanovitve podružnice Zanatske (obrtne) banke v Ljubljani, ki naj bi obrtništvu dravske banovine nudila potrebne cenene kredite, kakor je to bilo sklenjeno že pri sami ustanovitvi banke v Beogradu, dalje takojšnje izmenjave sedanjega zastopstva v Zbornici za TOI v Ljubljani, v katerem so ljudje, ki nikakor ne spadajo vanj in ki so bili izvoljeni vanj v težkih političnih borbah in izreden način, itd. Naše obrtništvo ima že dolga leta svoje stanovsko glasilo »Obrtni Vestnik«, ki je vedno zastopalo v polni me-

ri interese obrtnega stanu in je nudilo v vseh skromnih mejah svoje možnosti in obrtništvu prepotrebno sodobno izobrazbo. Proti temu stanovskemu glasilu pa je bil ustanovljen od gotove skupine ljudi nov list »Jugoslovanski obrtnik«, ki je takoj prejel od Zbornice za TOI 65.000 Din subvencije. Zanimivo pa je razmerje v naročnikih: dočim ima »Obrtni Vestnik« 3000 naročnikov, je dosegel novi list komaj 240 naročnikov (koliko je plačujočih?). Vsak komentar je nepotreben. Govornik se je naposled toplo zavzel tudi za železniško zvezo Slovenije z morjem. Vse iznešene obrtniške zadeve so obsežne v 3 pozneje sprejetih resolucijah.

Naslednji govornik je bil g. Franc Iglič iz Ljubljane. Baval se je obširno z vsemi obrtniškiimi življenjsko važnimi vprašanji. Naglasil je nujno potrebo včlanjenja slehernega obrtnika v obrtnih društvih. Naš obrtnik se vse preveč podcenjuje. Nujno potrebno je, da pokaže, kaj pomeni v državnem ustroju. Naloga obrtniških društev in organizacij pa je, da mu vzbudijo in krepijo to zavest. Posebno je govornik še poudaril važnost stanovskega glasila »Obrtni Vestnik«, ki ga mora imeti vsaka naša obrtniška hiša. Če njegovo propagiranje vsedržavne jugoslovanske misli in strogo nacionalne politike komurkoli ni všeč, ne sme nikogar odvrnati od naročbe.

Veliko zanimanje je vzbudilo

poročilo generalnega ravnatelja Zanatske (obrtne) banke

v Beogradu, g. Milana Dragića, ki je podal podrobno poročilo o obrtniških kreditih in o delovanju Zanatske banke. V beograjski bančni centrali se baje že intenzivno dela na osnovenju podružnice Obrtne banke tudi v Ljubljani, kar je pač ena izmed glavnih zahtev slovenskega obrtništva. Priporočal je osnovenje obrtnih kreditnih združenj v vseh naših večjih obrtniških središčih, ki bi jim Zanatska banka po svoji ljubljanski podružnici nudila primerne subvencije.

Vse obstoječe obrtniške kreditne zadruge naj dobe nova enotna pravila, po katerih naj se ustanovljajo tudi nove zadruge v vseh večjih obrtniških središčih. Posojila naj dobivajo izključno le obrtniki. Sklenjeno je tudi bilo, da Zveza redigira enotna pravila za vsa nova ustanovljajoča se obrtna društva v dravski banovini. Rešenih je bilo še več važnih vprašanj, ki tangirajo obrtniški živelj. Slednje so bile sprejete tri daljše resolucije, katerih bistvo vsebuje gornje poročilo. Že uvodoma je bila z navdušenjem sprejeta udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Zborovanje je prisostovalo 31 delegatov iz 15 včlanjenih obrtniških društev. Ves zbor je nudil jasno sliko intenzivnega naraščanja obrtniške stanovske zavednosti.

Proslava zlatomašniškega jubileja vladike dr. Andreja Karlina

Maribor, 27. julija.

Sinoči na predvečer zlatomašniškega jubileja škofa dr. Andreja Karlina je bil prostrani Slomškov trg odet v slavnostno obleko. Malone z vsake hiše so plapolale zastave, okna so bila okrašena

Jubilant dr. Andrej Karlin

na zelenjem in cvetjem, od mraka dalje pa je bilo vse čarobno iluminirano, zlasti škofijski dvorec, kapitelj, poštna palača s sosednjimi objekti, mestna hranilnica, Kazina, policijsko poslopje

in tudi ostale hiše. Na hodniku vrh stolpa stolnice so namestili iz električnih žarnic sestavljen daleč naokrog viden transparent s številko 50. Pred škofijskim dvorcem se je zbralo 80 pevcev združenih moških pevskih zborov Glasbene Matice, Drave, Jadrana in Maribor, ki so pod večšo taktirko pevovodje Gašpariča zapeli »Gorska pot«, »Čolnčku« in »Jadransko morje«. Jubilant je v spremstvu pomožnega škofa dr. Tomažiča, krškega škofa dr. Sebrničja, ljubljanskega škofa dr. Jegliča in ljubljanskega pomožnega škofa dr. Rožmarna ter zagrebškega nadškofa dr. Bauerja prišel med tisočglavo množico. Na okoliških gričih so med tem zažarele kresovirje, dočim je godba Omladine pridno svirala. Na pozdrav iz vrst pevcev je škof dr. Karlin vidno giniten izrekel zahvalo za izkazano mu čast. Sele čez dobro uro so se množice razšle.

Danes ob 10. se je vršil škofov slovesni dohod v stolnico skozi slavolok pri glavnih vratih. Z jubilentom so sli poplek že omenjenih cerkvenih dostojanstvenikov ban inž. Sernek, okrožni inšpektor dr. Schaubach, mariborski župan dr. Juvan, podžupan dr. Lipold, policijski nadsvetnik Keršovan ter zastopniki drugih civilnih in vojaških oblasti. Slavnostno pridigo je imel kanonik dr. Vraber, ki je opisal pomen dneva, narkar je jubilant celebriral svojo zlato mašo, med katero se je pela s spremstvom orkestra znana Schubertova maša v G-duru. Domači solisti, gđ. Clariči in gg. Neralič in Zitko so pokazali, da so na višini. Sele ob pol 13. se je končala cerkvena slovesnost, narkar so se podali povabljeni gostje k slavnostnemu banketu v škofijski dvorec.

Pozdravni večer svetovnemu prvaku

Ves nacionalni Maribor slavi sokolskega zmagovalca v Luksembourgu

Maribor, 27. julija.

Snoči kmalu po 20. se je velika dvorana Narodnega doma začela polniti in je bila ob 21. takozasedena, da bi težko našel še kak prostor. Poleg oficijelnih osebnosti sokolske župe ter obeh sokolskih društev so se udeležili večera tudi zastopniki državne uprave, mestne občine ter raznih kulturnih in drugih korporacij in narodnih organizacij. Narodni dom, ta stara matica slovenskega kulturnega, gospodarskega in političnega življenja, je zopet enkrat omevala v prisrčnih in skoraj bi rekli neprekinjenih ovacijah občinstva luxembourškemu zmagovalcu Primožiču, ki je ponos Jugoslavije, Slovencev, zlasti pa Maribor. Maribor je zopet enkrat pokazal, kakor že zadnjič pri sprejemu na kolo-dvoru, kako zna ceniti ljudi, ki so se na mednarodnem forumu borili za zmago in čast svoje domovine.

Prvi pozdrav je izrekel prvaku starosta Sokola Maribor-matica, dr. Boštjančič, povdarjajoč, kakšno zahvalo smo dolžni br. Primožiču. V znak hvaležnosti mu je izročil skromno darilo, katero so spontano zložili razni rodoljubi celo v dolarjih iz Amerike. V imenu sokolske župe je spregovoril br. Dojčinovič, v imenu Sokola I. br. Kenda, v imenu upravne oblasti vladni svetnik dr. Ipa-vic, v imenu mestne občine podžupan

Tošo Primožič

dr. Lipold, v imenu jugoslovenskih akademikov g. Brečko, v imenu vojske polkovnik Putnikovič in v imenu pevcev g. Arnuš. Sledile so po vrsti pesmi pevskih zborov Glasbene Matice in Jadrana, narkar se je razvila prisrčna zabava, ki je trajala pozno v noč v najlepšem bratskem razpoloženju. Pri večeru je sodelovala godba »Drave«, ki je s svojimi umetniškimi izvajanjem močno dvignila slovesno razpoloženje.

Solidnost Male antante

Praga, 27. julija. »Lidove Noviny« poročajo, da je kongres v Bukureštu pokazal, kako je Mala antanta solidna formacija. Vse nade nekih madžarskih krogov, da se bodo v Bukureštu pokazale razpoke v strukturi Male antante, so se izjalovile. Ker se pripravljala nova konferenca jeseni, se bo morala Českoslovaška pripraviti, da bo tam aktivno sodelovala, ker bo tako pomagala pri izgradnji nove grupacije na agrarnem polju, ki je brez dvoma potrebna. (AA.)

Poljska predavanja o Jugoslaviji

Varšava, 27. julija. Znani poljski geograf Jirchy Langman, ki se je udeležil kongresa geografov v Jugoslaviji, je začel v katovski radio postaji vrsto predavanj o Jugoslaviji. Do zdaj je najavil pet točk: 1. V srce Jugoslavije. 2. Skozi Železna vrata. 3. Prisrčni sprejem v Zajezarju. 4. Potovanje po Jugoslaviji. 5. Skozi Skopje. (AA.)

Poostren položaj v Egiptu

Kairo, 27. julija. Zaradi sklepa stranke Waif, da bo vpriporila proti vladni davčno stavko, se je politični položaj znova bistveno poslabšal, tako da je pričakovati že v prihodnjih dneh usodopolnih dogodkov. Ceste v Kairu so zasedli močni oddelki policije in vojaštva. Vladni del mesta sliči velikemu taboru vojaštva. Začasna vlada nekakšno premirje, v katerem se pristaši stranke Waif pripravljajo za pasiven odpor.

Evropski krožni polet

Berlin, 27. julija. Na evropskem krožnem poletu je danes prvi prispel ob določenem času na berlinsko letališče v Tempelhofu angleški letalec Broad. Takoj za njim je sledil Nemec Butler, nato Thorn. V kratkih presledkih pa Coast in Kro-deng.

Priprave za nov preko-oceanski polet

London, 27. julija. Angleški zrakoplov »R 100« je odplul iz Cardingla snoči ob 20. uri ter preplul morje med Irsko otok Wight in se zdaj vrača v Cardington Nad Londonom je plul ob 17.50. Ta polet je bil poizkus za preko-oceanski polet v Kanado, ki bo drugi teden. (AA.)

Balkanska konferenca v Atenah

Atene, 27. julija. Predsednik občine je povabil predsednike občin vseh balkanskih prestolnic, naj pošli svoje delegate na balkansko konferenco v Atene. (AA.)

Slavnostna otvoritev galerij kraljeviča Andreja

Bled, 27. julija.

Veliko prizadevanje mlade podružnice SPD v Gorjah pri Bledu, ki se trudi, da tudi turističnemu svetu razkrije lepote blejske okolice in posebno romantične Poključke luknje, je bilo kronano z visoko naklonjenostjo Nj. Vel. kralja, ki je dovolil, da se nove galerije imenujejo po Nj. Vis. kraljeviču Andreju.

Že snoči so kresovi v gorjanski okolič napovedovali slovesni dan otvoritve te planinske znamenitosti. Današnji praznik pa je za ves okraj potekel izredno svečano in dostojanstveno. Domačinom so se pridružili mnogi planinarji in čestitki prirodnih lepot iz Ljubljane in gorenjskih krajev. Vreme je bilo krasno. Ob 8.45 je številno zbrana družba sprejela kraljevega zastopnika majorja Kilerja, ob 9. se je nato vršila slovesna služba božja v farni ceki, narkar je v impozantnem sprevodu sledil skupni odhod k galerijam. Po zložni poti v senci se je pomikal sprevod in vsakogar je z največjim zadovoljstvom prevzemal prekrasni razgled posebno s Poključke planote. Nekaj po pol 11. uri je sprevod prispel k novo zgrajenim galerijam, kjer je bila izvršena blagoslovitev. Sledili so pozdravni nagovori domačin in drugih predstavnikov. Po ogledu galerij, ki so očarale vse prisotne, se je družba vrnila v Gorje, kjer se je popoldne pri Kaconu razvilo ob sodelovanju gorjanskih pevcev in godbenikov prijetno planinsko rajanje. Dvoru, ministrskega predsednika in ministru dr. Shveglu so bili poslani brzojavi. pozdravi. V celoti je današnja slavnost uspela nad vse pričakovanje.

Velik napredek v našem prometu

»Jugoslovanski Lloyd« je kupil od ene največjih angleških parobrodskih družb »Royal Mail Steam Company« veliki preko-oceanski luksuzni potniški parnik »Araguay« za vzdrževanje stalne potniške proge Sušak - Dubrovnik - Jonski otoki - Egipt. Parnik ima 17.500 ton prostora »Karadiordje« na pr. le 1204 tone). Dolg je 160 m, širok 18 in je torej več kot dvakrat tako dolg in širok kakor naši dosedanjí največji to-torni parniki. Stroji novega parnika more-jo razviti brzino 17 milj na uro. Parnik more sprejeti v kabine I. razreda, razmeščene v pet nastropij, 400 potni-kov. Na parniku so luksuzni prostori za obednice, salone, igralnice, bare, nada-lje ima odprto kopališče, krove za spre-hode itd. V obrednici je prostora za 200 oseb naenkrat. Parnik je vršil doslej potniški promet med New Yorkom in Bermudskimi otoki, letoviščem ameri-ških bogatašev. Kakšno ime bo dobil novi parnik v jugoslovanski lasti, še ni znano.

nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da se je tako zgodilo po vojni...

Toda — danes je bil njihov dan! Zadovoljno so ga vsi preživeli in pridno je tajnik izletniškega odbora, mister Jakob Zupančič iz Cike, vrtel svoj veliki filmski aparat da posname posamezna omizja in celoto. Dragoeni aparat je stavila na razpolago Cunard - Line in bo s celotnega izleta posnetih kakih 2000 metrov filma, ki bo nato s projekcijskim aparatom stavljen na razpolago vsem organizacijam SNPJ širom Severne Amerike, lahko pa izvrstno kopijo brezplačno dobavi tudi kak ljubljanski kino.

Medtem, ko se je na tivolskem vrtu neomejeno razvijala prosta zabava, pa sta v hotelski pisarni vodji ekskurzije John Olip in Frank Aleš neudrudno sprejemala prijave za večerni banket in za izlet po Jugoslaviji. Za banket, ki se je pričel v prostorni dvorani točno ob 20., je domala zmanjkalo prostora. Potekel je v najprijetnejšem razpoloženju, ob številnem nadzdravljanju in veselih zvokih godbe. Jutri ob 7.27 pa se ameriški rojaki odpravijo na izlet na Jadran, nato iz Dubrovnika v Sarajevo in preko Beograda v Zagreb, kjer bo 4. avgusta razhod. Stroški za posameznika znašajo 560 Din (polovična vožnja) in se je seveda večina poslužila te lepe ugodnosti. Kmalu bo sledil povratek v Ameriko. Zdravi, bratje in sestre: srečno pot!

Smrtna nesreča pri kopanju

Sevnica, 27. julija.

Po Savi iščejo že tretji dan truplo čevljarskega pomočnika Franca Budne, ki je utonil pri kopanju. Mladenčič, star komaj 22 let, se je proti večeru kopal v družbi svojih bratov Jožefa in Antona. Nenaodoma je zašel nesrečež v močne valove ter se začel potapljati. Brata sta čula njegov krik »Jezus, Marija!« — potem pa so ga zagrnili valovi in se ni več pokazal. Vsi reševalni poskusi so bili zaman. Deroča reka je gotovo daleč odnesla truplo. Franca Budne je bil dober in marljiv mladenič.

Smrtna kosa

Po daljšem težkem bolehanju je v visoki starosti umrla ugledna gospa Julijana Vrhovčeva. Pogreb blagopokojne, ki je bil napovedan za nedeljo v Kamniku, se bo vršil danes popoldne ob pol 17. od doma žalosti v Ljubljani, Poljanska cesta št. 58, v Štepanjo vas. — V Mariboru je umrla gospa Karla Pipa, soproga višjega carinskega kontrolorja. Pogreb blage pokojnice, ki jo je smrt rešila dolgotrajnega trpljenja, bo danes ob 16. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežje. — Na pokopališču pri Dev. Mar. v Polju pa so večeraj popoldne položili v grob gospo Josipino Kraljevo, soprogo vpkojenega železničarja v Zalogu. Bodi dobrim ženam in materam ohranjen najlepši spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Praznik ameriških rojakov v domovini

Včeraj so se v Ljubljani sestali vsi ameriški izletniki — Družabni sestanek in banket v hotelu Tivoli — Danes odpotujejo na Jadran

Ljubljana, 27. julija.

Prijeten in lep dan so danes v Ljubljani preživeli ameriški rojaki, ki bivajo zadnje tedne na obisku v domovini. Prihajali so v belo slovensko prestolico iz najrazličnejših krajev, deloma z avtobusi, večji del pa z vlakci. Na kolodvoru jih je od ranega jutra do 15. sprejemal neudrudni vodja ekskurzije g. John Olip z ostalimi člani permanentnega izletniškega odbora Slovenske narodne podporne jednote in z nekaterimi ljubljanskimi predstavniki delavskih organizacij. Ameriški rojaki, ki so prišli večinoma v spremstvu ožjih sorodnikov, so porabili nekaj ur za ogled Ljubljane, po kosilu pa so se od 14. dalje začeli shajati na prostrani senčni terasi hotela Tivoli. Vreme je bilo zelo ugodno.

Bilo je kaj zanimivo opazovati pester družine naših Američanov. Možje, večji del gladko obriti, čisto ameriško ravnodušni, med njimi pa tudi nekaj pristnih, še čisto domačih korenin in oglatih očancev, ki si ne dajo v domovini štediti belega lutomerčana ali dolenjskega čvika, dočim je mlačež še močno »prohibicionistična« in jedva še dovzetna za hladno pivo, najbolj pa navezana na malinovec, šabeso in tako... Med ženskim svetom se sila očitujejo vplivi ameriške mode z neizbežnimi velikimi očali. Kramljuje med seboj deloma slovenski, deloma angleški, vsaka-kor pa mladina, ki je vzrasla v Ameriki, v celoti tako dobro obvlada materinščino, da je niče ne more prodati.

Neudrudno je vse popoldne svirala godba »Zarje«. Preko Tivolija vse do mesta so odmevali močni akordi izbranih »koncertnih komadov in seveda tudi poskočnih »šlagerjev«, da se je mladina na prostornem plesišču lahko zavrtela, iz parka in mesta pa so zvoki ubrane glasbe privabili razne nedeljske goste. Precej jih je prišlo, a lahko bi jih bilo še več. Res je vsak ameriški izletnik imel svojo ožjo družbo in se očitno niče ni dolgočasil, toda po našem mnenju zaslužijo naši izsejeni rojaki, naj pridejo odkoderkoli iz tujine v domovino, čim več pozornosti, prijetnih stikov z domačimi predstavniki in z domačo družbo. Ne samo lepota starodavninskih krajev in pomenek z najbližjimi sorodniki in znanci, temveč splošna prijaznost, ustvarjanje najprijetnejšega razpoloženja, zanimanje za življenje naših rojakov v tujini — to ustvarja in izletnikov iz daljine tujine zavest bratstva.

Bilo je presrečno videti, kako domača je med ameriškiimi rojaki gospa Pavla Lovšetova in kako se posebno ljubljanski Belokrajinci in Stajerci znajo v kramljanju uživati v razpoloženju svojih ožjih izsejenih rojakov, ki tvorijo večino. Prišli pa so tudi nekateri Primorci in Korošci, ki so zadnje tedne prebili na svojih domačijah v zasedenih krajih. Pa kakor so ameriški rojaki, ki imajo svoj rod znotraj meja Jugoslavije, polni hvale o bivanju v domovini, tako se oni iz zasedenih krajev

Sportni „Ponedeljek“⁶⁶

Plavalno prvenstvo dravske banovine

Ilirija prvak v juniorskem plavanju, v juniorskih in seniorskih skokih ter v juniorskem waterpolu, Primorje pa v seniorskem plavanju in v seniorskem waterpolu. — Zopet nekaj rekordov izboljšanih. — Katastrofalen poraz Primorja v Mariboru. — Juniorske tekme za pokal Ilirije.

Ljubljana, 27. julija.

Danes se je nadaljevalo plavalno prvenstvo, prvenstvo v waterpolu in v skokih za prvenstvo dravske banovine. Zanimanje za ta tekmovalna je bilo zelo veliko in je bilo svedo tudi »drukanja« v precejšnji meri. Tekmovalo se je za šest prvenstev, od katerih si je Ilirija priborila 4, in sicer v juniorskem plavanju, v seniorskih skokih in v juniorskem waterpolu, Primorje pa dva, in sicer v seniorskem plavanju in v seniorskem waterpolu.

Nedeljski rezultati so bili naslednji:

V nedeljo dopoldne

Juniorji, stafeta 4 x 50 m prosto, finale: 1. Primorje I (Tuma, Jandi, Maier, Wilfan) 2:11.8, 2. Ilirija I (Kodre, Fritsch, Zirovnik, Lavrenčič) 2:13.3, 3. Ilirija II 2:29.8. Ostra borba Tuma (P) je na prvi progi prišel na predajo 3 m pred Ilirijancem, srednja dva ilirijanska plavalca sta ta minus nadoknadila in je Lavrenčič startal približno 5 m pred Wilfanom. Zmagov Primorja je odločil finalist Wilfan. Čas prve stafete predstavlja nov podesavezni rekord.

Točke: Primorje 34, Ilirija 30; skupaj 107:85 za Ilirijo.

Juniorke, stafeta 3 x 50 m mešano, finale: 1. Ilirija II (Sever, Dolenc, Jenko) 2:13.7, 2. Ilirija I 2:14.8, 3. Ilirija III 2:19.6. Zadnja tri mesta so zasedle stafete Primorja. Ilirija je pri tej točki naravnost pregazila svojega nasprotnika.

Točke: Ilirija 52, Primorje 12; skupaj 159:97 za Ilirijo.

Seniorke, stafeta 3 x 100 m mešano, finale: 1. Primorje I (Prekuh, Jenko, Medved) 5:46.4, 2. Primorje II (Klier, Ogrin, Dovgan) 6:06.1, 3. Ilirija I (Pajnič, Paumgarten, Zupančič) 5:46.4. — Lahka zmagov Primorja.

Točke: Primorje 42, Ilirija 10; skupaj 189:94 za Primorje.

Seniorji 400 m prosto, finale: 1. Turnšek (I) 6:40.2, 2. Otruba (I) 6:47.9, 3. Tuma (P) 6:51.6, 4. Gaberšek (P), 5. Jesih (I), 6. Jenko (I).

Točke: Ilirija 24, Primorje 8; skupaj 177 : 118 za Primorje.

Seniorji, 200 m prano, finale: 1. Grilc (I) 3:27, 2. Bradáč (I) 3:34.8, 3. Kolar (P) 3:36, 4. Liška (I), 5. Volkar (I), 6. Ogrin (P). — Po uspehih se vidi, da v tej disciplini prevladuje Ilirija.

Točke: Ilirija 26, Primorje 6; skupaj 183:144 za Primorje.

Juniorji, 100 m prosto, finale: 1. Wilfan (P) 1:07.1, 2. Lavrenčič (I) 1:17.6, 3. Zirovnik (I) 1:17.8, 4. Tuma (P), 5. Fritsch (I), 6. Kodre (I). Wilfan je plaval v sicer še vedno sijajnem času, toda nekoliko slabše kot v predtekmovalju.

Točke: Ilirija 16, Primorje 16; skupaj 175:113 za Ilirijo.

Juniorke, 100 m hrbtno, finale: Dve tekmovalki, ena Ilirijanka in ena Primorka, nista startali. 1. Prekuh (P) 1:41.8, 2. Lampret (I) 1:41.9, 3. Wohlfart (I) 1:44.5, 4. Dolenc (I), 5. Kušej (I), 6. Otruba (P). Prve tri tekmovalke so plavale bolje od dravnega rekorda 1:44.8, ki ga je do sedaj držala Primorka Majda Treova.

Točke: Ilirija 18, Primorje 14; skupaj 193:127 za Ilirijo.

Seniorji, skoki s stolpa: 1. Kordelič 90.40, 2. Strnad 87.02, 3. Čerček 74.06, 4. Trost 69.62, 5. Otruba 57.62, 6. Srebrnič 41.34 (vsi Ilirija).

Točke: Ilirija 32.

Glede skokov treba omeniti, da naši skakalci kvalitativno niso napredovali; vidi se skoraj od lani nazadovanje.

Seniorke, skoki s stolpa so odpadli, ker tekmovalki Pretnar (II) in Dovgan (P) nista nastopili.

Waterpolo: Primorje I : Ilirija I 3 : 2 (1 : 0). Scortali so za Primorje Kolar 2, Gaberšek 1, za Ilirijo Otruba 2, med njima enega iz 4 metrovke. Sodil je slabo gosp. Esapović.

Postavi moštev sta bili:

Primorje: Stofa, Erbežnik, Sketelj, Tuma, O. Sramel, Kolar, Gaberšek H.

Ilirija: Ilvar, Grile, Jamnik, Turnšek, Payer, Otruba, Jesih.

Ilirija je proti waterpolo tekmi vložila protest zaradi nepravilnega sojenja g. Esapovića. Ziri se je za rešitev tega protesta smatrala za nekompetentno ter obvestila SK Ilirijo, naj vložijo svoj protest pri LPP.

V nedeljo popoldne.

Juniorjska stafeta 4x50 m prosto, finale: 1. Ilirija I (Zalokar, Demšar, Bradáč, Lampret) 2:51.2, 2. Ilirija II (Sever H., Rojina, Ravnbir, Dolenc) 2:52, 3. Primorje I (Prekuh, Otruba, Dovgan, Hock) 3:01.4, 4. Primorje II, 5. Primorje III, 6. Ilirija III. — Lepa neoporečna zmagov Ilirije.

Točke: Ilirija 44, Primorje 20, skupaj 237 proti 147 za Ilirijo.

Juniorji stafeta 3x100 m mešano, finale: 1. Primorje I (Kukovec, Wilfan, Tuma) 4:16.7, 2. Ilirija I (Stegnar, Zirovnik, Lavrenčič) 4:19, 3. Ilirija II 4:34.7, 4. Primorje II 4:39.1, 5. Ilirija III, 6. Primorje III. — Zelo ostra borba med vsemi stafetami, zlasti med prvima dvema.

Točke: Primorje 34, Ilirija 30, skupaj 267 proti 181 za Ilirijo.

Seniorke 100 m prosto, finale: Nastopile same Primorke. Priglasena Ilirijanska Pajničeva ni nastopila. 1. Prekuh 1:50.7, 2. Ogrin 1:52.5, 3. Medved 2:08.3, 4. Spindič 5. Jenko, 6. Nowy. Plavalo se je precej ležerno, ker ni bilo konkurence.

Točke: Primorje 32, Ilirija 0, skupaj 215 proti 144 za Ilirijo.

Seniorji 100 m prosto, finale: 1. Jenko (I) 1:12.7, 2. Tuma (P) 1:16.4, 3. Otruba (I) 1:21.5, 4. Gaberšek (P), 5. inž. Medved (P), 6. Erbežnik (P).

Ostra borba med Jenkom in Tumo, vendar sigurno zmagov Jenko.

Točke: Ilirija 18, Primorje 14, skupaj 229:161 za Ilirijo.

Juniorjske 100 m prosto, finale: 1. Lampret (I) 1:27.7, 2. Bradáč (I) 1:32.2, 3. Fetič (I), 4. Wohlfart (I), 5. Hock (P), 6.

Prekuh (P). Aplenc (P) je med tekmovalcem odstopila. Sigurne zmagov Ilirijank.

Točke: Ilirija 20, Primorje 3, skupaj 297 proti 184 za Ilirijo.

Juniorji 100 m prano, finale: 1. Šturm (P) 1:34.5, 2. Stegnar (I) 1:36.3, 3. Jamnik (I), 4. Kukovec (P), 5. Skrbineš (I), 6. Kurbas (P). Primorjaš Dolenc ni nastopil. Sigurno zmagov Šturma, ki sta ga Stegnar in Jamnik brezuspešno lovila.

Točke: Primorje 17, Ilirija 15, skupaj 311:201 za Ilirijo.

Sto točko se je končalo juniorsko plavalno tekmovalje in si je Ilirija s 311:201 točki priborila plavalno prvenstvo dravske banovine.

Seniorke 100 m hrbtno, finale: Od 7 prijavljenih so plavale samo tri Primorjašice. 1. Jenko (P) 1:53.6, 2. Grabrijan (P) 2:02.5, 3. Ogrin (P).

Točke: Primorje 26, Ilirija 0, skupaj 255:162 za Primorje.

Seniorji 3x100 m mešano, finale: 1. Ilirija I (Grilc, Otruba, Turnšek) 4:22.2, 2. Ilirija II (Bradáč, Medved, Jenko) 4:26.2, 3. Primorje I Ogrin, inž. Medved, Tuma) 4:29.7, 4. Ilirija III, 5. Primorje II, 6. Primorje III.

Točke: Ilirija 48, Primorje 16, skupaj 371 : 210 za Primorje.

Zadnja točka seniorskega plavanja se bo vršila jutri v ponedeljek ob 17. uri. Vendar je stanje točk že sedaj tako, da se lahko reče, da si je Primorje priborilo prvenstvo dravske banovine v seniorskem plavanju.

Seniorji, skoki z deske: 1. Kordelič 155.80, 2. Čerček 100.80, 3. Antosiewicz 97.58, 4. Strnad 84.76, 5. Trost 82.12 (vsi Ilirija), 6. Sajović (P) 58.52, 7. Berce (I) 50.46, 8. Šušteršič (P) 48.52.

Točke: Ilirija 31, Primorje 1, skupaj 63 : 1 za Ilirijo.

Seniorke z deske (1 tekmovalka): 1. Paumgarten (I) 44.86.

Točke: Ilirija 13.

Ilirija si je torej v 76 točkah proti 1 Primorja priborila prvenstvo dravske banovine v seniorskih skokih.

Waterpolo: Primorje I : Primorje II, 3 : 0 (2 : 0). Zelo ležerno odigrana tekma. Sodil g. B. Kramaršič.

Primorje je v seniorskem waterpolu zasedla prvo in tretje, Ilirija pa drugo mesto.

Točke: Primorje 36, Ilirija 16.

Primorje je torej prvak v seniorskem waterpolu dravske banovine.

Ilirija jun. : Primorje jun. 2 : 1 (0 : 0, 1 : 1, 1 : 0). Zelo ostra borba, ki je šele v podaljšku 2x3 minute prinesla prvenstvo v juniorskem waterpolu Iliriji.

Nogomet

I SSK Maribor : ASK Primorje 6:1 (1:1)

Maribor, 27. julija. Prvo kolo tekmovalja za pokal JNS, v katerem sodelujejo trije slovenski klubi, je končano. Dočim je Ilirija zaradi odstopa karlovskega Gradjanskega brez tekme prešla v drugo kolo, je moral Maribor šele v borbi izločiti svojega nasprotnika, ljubljansko Primorje, iz nadaljnje tekmovalje. Prihodnje kolo se vrši med IŠSK Maribor in SK Ilirijo.

Zanimanje za današnjo tekmo je bilo precejšnje. Bilo bi pa še večje, če bi bilo pravočasno mogoče skrbeti za zadostno reklamo.

Par minut po 18. uri sta se javili moštvu sodniku g. Wagnerju v naslednjih postavah:

IŠSK Maribor: Koren I. — Koren H., Jež — Domicelj, Kirbiš, Konič, Vodeb, Najžar, Priberšek, Bertonec, Starc.

ASK Primorje: Jančigaj — Svetic, Masel — Zemljak, Jug I., Pišek — Čamerlik, Erman, Senica, Jež, Uršič.

Tekma je bila na višini le proti koncu prvega polčasa in v drugem polčasu do stanja 3 : 1, nakar je Primorje popolnoma odpovedalo, tako da je Maribor po mili volji zabijal gole. Maribor je ponovil igro prejšnje nedelje proti graškemu Sturmju. Čeprav še ni dosegel svoje spomladanske forme, so njegove tehnične sposobnosti zadostovale, da je pregazil svojega nasprotnika. Posamezne formacije moštev so si bile enakovredne. Prodoren napad s hitrimi kombinacijami, ofenzivno in defenzivno dobro razpoložena krilska vrsta, sigurna obramba s izvrstnim vratarjem, so bile nasprotniku v vsakem oziru nadmočna. Visoka zmagov je iznova dokazala moč Maribora na domačih tleh in bo morda služila tudi v boljše razumevanje zadnjega poraza Ilirije v Mariboru.

Primorje je le v začetnih fazah igre postavilo enakovrednega nasprotnika. Napad je igral raztrgano in ni prišel do veljave. Krilska vrsta je bila ofenzivno boljša. Jug v sredini, je dobro nadomeščal Slamiča, dočim je bila obramba slabša od Mariborove. Primorje je igralo dokaj ostro ter se posluževalo tudi nedovoljenih sredstev.

Kratek potek igre: Po začetni tremi doseže Maribor v 26. minuti po Vodebu vodstvo. Primorje ripostira in izenači v 29. minuti po Čamerliku.

V drugem polčasu prihaja premoč Maribora vedno bolj do izraza. Napad za napadom se valji proti vratom gostov, ki pridejo v celoti v obrambo. Uspehi Maribora — v 6. minuti Bertonec, v 14. minuti Vodeb, v 15. minuti Nežar — spravijo goste popolnoma iz koncepta. Po izključitvi Ermana in Uršiča ter Koniča zapusti Bertonec, ki je bil gonila sila napada, polje, nakar vratar Maribora s krasnimi paradami povzroči vihar priznanja. Maribor ne popusti. Vsi igrači igrajo z voljo in ambicijo. Uspeh ne izostane. V 30. in v 42. minuti postavijo domačini končni rezultat.

Sodnik g. Wagner iz Celja se je sicer potrudil, vendar pa ni dosegel težjih tekam. Napravil je težje pogreške v škodo obeh moštev, ki pa niso bistveno vplivale na končni rezultat.

I. kolo juniorskega pokal. turnirja

Na igrišču Ilirije je bilo odigrano včeraj I. kolo juniorskih tekem za prehodni pokal SK Ilirije. Razmeroma zelo dober posest občinstva je pokazal, da vlada za to tekmovalje tudi letos mnogo zanimanja. Vseh šest tekem I. kola je nudilo dober mladinski sport ter zadovoljilo publiko v splošnem, nekatera moštva so podala celo izvrstno igro. To velja zlasti za moštva Ilirija I, Hermes II, Svoboda in Grafika. Rezultati so naslednji: Ilirija II : Mars II 3:0, Ilirija I : Jadran 12:1, Korotan : Hermes I 7:1, Svoboda : Reka 1:1, Hermes II : Mars I 4:1, Grafika : Mladika 3:2.

Za prihodnje kolo so se kvalificirali torej Ilirija II, Ilirija I, Korotan, Svoboda, Hermes II in Grafika. Zaradi gasilskih prireditvev, ki bodo prihodnje nedelje zavzele prostor Ilirije, se bo drugo kolo odigralo šele 10. avgusta.

Sedma tekma I. kola se je vršila v Mariboru, kjer sta se srečala juniorska teama železničarjev in Maribora. Tekma je končala z zmagov železničarjev s 5:1.

Zanimivosti

prihodnje številke tedenske revije

„Življenje in svet“

ki izide v četrtek, dne 31. t. m.:

Odkod imo Kočevje (s slikami)
Usoda evropskih narodov (s slikami)
Finska, dežela tisočerih jezer (s slikami)
Milijoni v smeteh

Moderno gasilstvo
Junaški poskus učenjaka

Pod ledom čez severni tečaj (s slikami)
Suženjska gostinja (s slikami)

Najbolj demokratična ameriška republika (s slikami)

Žrtve tobaka

Poslovne ženske

Posamezne številke se dobe po 2 Din po vseh trafikah.

Vroča ljubljanska nedelja

Zadovoljni turisti, kopalci in veseljaki — Pretep, napad in drugo iz kriminala

Ljubljana, 27. julija.

Mlaj je preskual nestanovitno, ponavadi slabo, deževno vreme, ki ga je bilo menda že vse sito. Današnja nedelja je bila spet lepa in solčna, kakor si jih želimo več v visokem poletju. Takoj jutraj je prišlo solnce na kakor ribje oko čistem nebesnem svodu in pripekalo že v dopoldanskih urah. V teh dneh, ko uživa marsikdo svoj letni dopust, so bili nekateri, ki hodijo radi v naše planine, nemalo prikrasani.

Lepa nedelja je spravila na noge vse turiste ki jih je jutraj kar mrgolelo na kolodvorih. Takega prometa, kakor je vladal davi na glavnem kolodvoru, že ni bilo zlepa. Gorenjski jutranji vlaki so vlekli s seboj težko sopihajoče množice radostnih ljudi, ki so še komaj čakali, da dosežejo cilj. Nekateri so ga dosegli že z izstopom nekje gori nad Mednom, kjer so se porazgubili med drevesjem v gozdovih, drugi so jo mahnilli na Katarino ali oblekli šmarno soro in št. Jošt mahnilli gor nad Jesenice in se porazgubili v visoke planine tudi za več dni. Prav veliko družb je posetilo danes tudi Bled, kjer so se kopali v prijetni jezerski vodi. Vse one silne množice meščanov, ki si žele odihati pri vodah, so prišle danes popolnoma na račun. Sava je bila zaradi deževja nekoliko hladna, vendar ne tako, da se bi jo kopali zbal, čeprav je še nekoliko kalna in tudi višja, kakor je bila v silni vročini početkom julija. Kopalci so zasedli oba bregova od Medna do pod šmarne gore in doli proti Ježici ter dalje proti Tomačevem. V štirinovem kopališču je spet prevladovalo najprejše življenje. V zraku so frčale žoge pisane in rujava, drugi so se valjali v mirki, tretji pa so se pritoževali pri mizah čez slabo postrežbo. Prav veliko ljudi je bilo tudi na Ljubljanci in še več v Sori v Rotečah, kamor je odpeljal kopalni vlak natrpano poln. »Ilirijac« ter Kolesija sta bili zasedeni ves dan, od zgodnjega jutra in skoro do večernih ur.

Na policiji so imeli to nedeljo prav malo posla. V kraj so spravili samo par prav stitnih beračev, ki so nadlegovali ljudi na trgu in prosjačili, ne toliko iz potrebe, kakor iz navade. Berača Janeza K., doma iz ljubljanske okolice je stražnik zalotil, ko je baš zmerjal svojega konkurenta, starega Piclja iz šmartnega, ker mu je te dni ukradel par čevljev, ki jih je pa prvi menda tudi sam poprej sunil nekje v Zeleni jami.

Zaradi nedostojnega vedenja in izzivanja stražnika je moral prespati noč na deskah tudi neukrotljivi krokar Stane R., ki je odhajal domov šele potem, ko so mu povedali, da bo za svojo objestnost plačal poštno globo. V poljanskem okraju je povzročil danes dopoldne nemalo senzacijski revizor mestne železnice g. Fran Erklavc s čudno najdbo v Grubarjevem prekopu G Erklavc je odšel okrog 10. dopoldne do vode za vojašnico kralja Petra, kjer je lovil ribe. Nenadoma pa je zapazil v vodi nedaleč od brega papirnat omet. G. Erklavc je z drogom spravil omet k bregu in ga skušal dvigniti iz vode. Ko se mu je to posrečilo, je na svoje nemalo začudenje ugotovil, da je navezan

omet na veliko kamenito kocko. Čim ga je razvil, je vedel, zakaj je služil kamen. V ometu se je namreč nahajalo nerazvito trupelce moškega spola, ki ga je

neznana mati zavila v papir

in ga vrgla v Grubarjev kanal. Truplo je po zdravniškem ogledu odnesel uslužbenec Mestnega pogrebnege zavoda v mrtvašnico. Policija je uvedla strogo preiskavo.

Na Dunajski cesti blizu .Milkovičeve gostilne je nastal danes že okrog 8. zjutraj

pretep

med nekimi Bosanci in 25letnim priložnostnim delavcem Andrejem Kovačem. Stanujočem na Vodovodni cesti. Kovač je začel med družbo bosanskih delavcev precej natrkan, nakar jih je prišel izzivati. Tem pa je zavrela kri; lotili so se ga de jansko in ga — ošteno premikastili. Polomili so mu več reber ter ga pustili ležati ob cesti. Bosanci so nato zbežali, dočim so Kovača prepeljali z rešilnim vozom v splošno bolnico.

Še bolj surov napad

se je pripetil popoldne pri Sv. Jakobu ob Savi. Tam so imeli žegnanje in je ves dan prevladovalo prav živahno vrvenje in veselje. Nekdo je tam postavil tudi vrtiljak, okrog katerega se je ves dan zbiralo nebroj otrok, svoj »heč« pri tem pa so imeli svedo tudi odrasli. Okrog 18. se je pripeljal do vrtiljaka na kolesu precej vinjen neki okoličan, ki se je s kolesom zaletel naravnost med ljudi in nato vrgel kolo med otroke. Ljudje so svedo glasno protestirali proti taki surovosti, nakar se je pa pijanec zaletel v 29letnega Ivana Ježka iz Podgorice, ki je stal tam poleg v družbi svojega dekleta. Pijanec je pognil nož in zadel Ježku 7 vbojiljev v hrbet in trebuh. Ranjenec se je takoj zgrudil na tla ves v krvi. Surovi napadalec je skušal nato pobegniti a se mu ni posrečilo. Prijeli in ukrotili so ga namreč domačini, ki so ga izročili medtem ko obveščeni orožnikom. Težko ranjenega Ježka je nekdo naložil na avtomobil in ga pripeljal do tovarne za klet, kjer pa je privozil nasproti ljubljanski rešilni avto, ki je ranjenca prepeljal v splošno bolnico.

V ljubljanski okolici

je bilo danes tudi par sokolskih javnih nastopov. Zlasti sta bili posrečeni prireditvi v Štepanji vasi ter na Ježici. V Štepanji vasi so imeli tudi žegnanje in je bilo tam veselo od jutra do večera. Plesalo se je in pelo že od jutra in tekmo dneva v noč. Sokolska proslava je bila združena s otvoritvijo nove dvorane. Na Ježici je bil enako kakor v Štepanji vasi prav lep nastop Sokolov-teleovadcev. Popoldne se je vršila na Stirnovem vrtu prijetna veselica, ki je trajala pozno v večer.

Žegnovali smo svedo tudi v Ljubljani pri sv. Jakobu. V vseh gostinjah tega okraja so se zbirale prav vesele družbe in je bilo vespovedov prav živahno življenje. Boba in potic je bilo od sile in odpelo se je veliko zabavnih zdravic.

Mariborski nedeljski dogodki

Streleške tekme na strelišču v Radvanju — Zopet rekorden obisk na Mariborskem otoku — Roparski napad na Pohorju

Maribor, 27. julija.

Poleg jubileja knezoškofa dr. Karlina in častnega večera br. Primožiča beleži mariborska nedeljska kronika še naslednje dogodke:

Na vojaškem strelišču v Radvanju so se vršile danes

nagradne strelske tekme oblasne strelske družine,

namenjene predvsem kmetskim strelcem z okoliških krajevnih strelskih družin. Streljanja so se v velikem številu udeležili člani strelskih družin iz Hotinje vasi, Skokov, Dobrovec in deloma tudi iz Ruš. Navzoči so bili tudi odposlanci centrale iz Beograda in oblasne družine iz Zagreba. Nastopili so tudi strelci mariborske podružnice SLD, ki so priredili popoldne tudi streljanje na golobe. Prireditvev je z nagovorom o pomeni in važnosti strelskih tekem otvoril g. polkovnik Putniković. Prireditvev je pokazala, da se strelski sport tudi pri nas vedno bolj širi in popularizira. Ob času, ko to poročamo, tekma še ni končana, in zaradi te-

ga ne moremo poročati o rezultatih in razdeljenih nagradah.

Nad Maribor je okrog poldneva legla velika vročina.

Ni čuda, dasi je malone vsakdo zaželel osvežujoče kopeli. Obisk na Mariborskem otoku je bil nad vse pričakovanje velik. Venomer sta vozila po dva mestna avtobusa nabito polna. Mestni škroplnik je bil na cesti med Mariborom in Kamnico v permanentni akciji. Do sklepa našega poročila je bilo na Mariborskem otoku do 4000 ljudi, pač najboljši dokaz, kako ničev so pomisleki in predsodki nekaterikov glede otoka. Drava sama pa je bila zaradi zadnjega deževja prav neokusno umazana in je precej narasla. Motorni čoln je moral danes zaradi defekta oestati v pristanišču na veliko žalost onih, ki so se veselili nedeljske vožnje po Dravi. Da bi motorni čoln ne mogel voziti zaradi narasle Drave, ne bo držalo, ker je mnogo manjši »Galeb« prav drzno in spretno manevriral po umazanih valovih.

Prav neverjetno vest pa beležimo s Pohorja, kjer se je dogodil

nečuten roparski napad na dve turisti. Približno 30letni možki je na potu s Peska proti Sv. Lovrencu, oborožen z nožem in gorjaho, napadel soprogo trgovca Landbrehta in učiteljico Hanželičevno. Preplašeni dami sta mu morali izročiti vse jestvine in denar, nakar se je gorski ropar, ki utegne biti istoveten s nedavno pobežlim kaznenom, izgubil v gozdu. Obe dami sta zadevo prijavili orožništvu in je pričakovati, da bo razbojnik kmalu v rokah pravice.

Med žlahtne dogodke je treba beležiti, da sta se pod oboko državnega mostu kljub prepovedi zopet naselili dve stranki in sicer Franc Fires s ženo in Fran Dimc z ženo, ki sta doslej stanovala na Livadi št. 2 na Pobrežju.

Policajska kronika

Skrivnosti vohunstva v svetovni vojni

Spomini slepega invalida, bivšega tajnega agenta Nemčije in Anglije

(Nadaljevanje)

Španija pred odločitvijo

Vsede sem se k stranski mizi. Po otvoritvi seje je lord Curzon povzel besedo:

— Diplomatične priprave za naš razgovor so dozorele v toliko, da smo si v glavnem edini. Ponavljam še enkrat, da ima tujtanta največji interes na tem, da uzre tudi Španijo na svoji strani.

— Nemogoče! je takoj pripomnil predsednik Maura. — Nimamo za seboj večine v državi, ako napovemo vojno Nemčiji in Avstriji... Plemstvo in duhovščina sta na strani centralnih sil in naši anarhisti ne prestopajo prejšnje le na priložnost, da udarijo po ruskem zgledu.

— Te težave smo takisto pretehtali, — je dejal francoski zastopnik, — toda sodimo, da je Španiji treba vojno samo napovedati, nikakor pa se je aktivno udeleževati. Po ameriškem sodelovanju misimo več navezani na nove čete.

— S tem je odstranjena velika težoka, je dostavil Maura.

Lord Curzon pa je pripomnil pristočno: — Nam je v glavnem na tem, da se pobrigamo za tri milijone ton v španskih pristaniščih interniranih nem-

skih in avstrijskih ladij.

— O tem si je španska mornarica do cela na jasnem! je takoj navezal španski admiral, — toda španska obrežja niso zavarovana in prežijo nanja številne nemške in avstrijske podmornice. Kdo nam jamči, da ne bomo izpostavljeni njihovim napadom in da ne bomo pri naši trgovski mornarici utrpeli velikanske škode?

— Za to jamči Anglija! je ponosno podaril lord Curzon. — Angleška mornarica je nepremagljiva, mi obvladamo morje kljub podmornicam. Škoda, ki jo utegne utrpeti Španija, bo poravnana!

— Najti moramo izhod, da nas ne bodo smatrali za napadalce, je pomislil Maura. — Samo tisti, čigar čast je bila žaljena lahko stopi iz položaja nevtralnosti.

— To skrb prepustite nam, je smehljaje pripomnil francoski zastopnik. — Antanta ima dovolj sredstva v rokah, da se lahko pritožuje zaradi Nemcev v Španiji. Barcelona je njihova trdnjava in dovolj je netiva, da izzovemo konflikt, v katerem bo Španiji pripadla lepa vloga.

— Celó v tem primeru, je odvrnil

Maura, bi bil naš priključek k antanti samo platična kretnja. Omejevala bi se zgolj na to, da bi zaplenili ladje, Nemce in Avstrijce pa internirali. Toda s tem si bomo naprtili nasprotovanje vseh trgovskih krogov. Edino dalekosežne koncesije na političnem področju nam bi lahko nudile primeren nadomestek...

— Glede tega so diplomatična pogajanja prišla do zadovoljivih zaključkov, je pripomnil lord Curzon. — Anglija se bo postavila za to, da bo španska cona v Maroku znatno razširjena. Glede Tangerja pripadejo Španiji vse pravice, da ustvari to mesto za središče svojih afriških posesti. Sodim, da bo vse to do celó zadovoljilo španske zahteve.

— In Gibraltar? je na lepem vprašal Maura.

— Gibraltar je angleški in bo tak ostal vse večne čase, dokler bo kaj Angležev, ki ga bodo branili! je odsekal lord Curzon hladno. Nato je nadaljeval: — Opozorjam pa: angleški Gibraltar je ob enem najboljšo jamstvo za neodvisnost Španije!

Debatà je bila tako v glavnem zaključena. Obravnavali so še celo vrsto tehničnih podrobnosti glede bodočih dogodkov, nato je Maura zaključil: — Menda lahko zagotavljam, da bo naša vlada te predloge sprejela, prej pa morata naša poslanika v Berlinu in na Dunaju sondirati tamošnji položaj. A to gotovo ne bo zahtevalo več tednov.

Moje izdajstvo...

Ravnodušno sem sestavil protokol o tej seji, v notranjosti pa sem bil sila razburjen. Zavedal sem se, da bo ta načrt odločilni uničevalni udarec za centralne sile, katerih podmornice so v španskem morju imele največje zavetišče.

Potekli so še štirje dnevi, preden se je lord Curzon odločil za odhod v Pariz. Jaz pa sem ta čas izkoristil. Poznal sem anarhistične kroge v Barceloni zelo dobro, ker sem jih že prej večkrat tako rekoč »poklicno proučeval«. Moja vloga tajnika lorda Curzona in pred vsem obveznost, da skrbim za njegovo osebno varstvo, sta mi omogočili, da sem z vednostjo svojih predstojnikov stopil v stik z nekaterimi anarhisti, ki so bivali v Canesu. Med njimi je bil neki španski poslanec, ki se je na zunaj priznaval k republikanski stranki, skrivno pa je paktiral z anarhisti in deloval za prevrat. Odkrito sem mu razložil vso zadevo in zagotovil mi je, da bo kršitev nevtralnosti Španije željeni signal za izbruh anarhistične revolucije. Potrebno mi samo bilo — je dejal — da centralne sile pravočasno preskrbijo čim več orožja in denarja za anarhiste, ki so tvorili v Španiji opasno in veliko stranko in so neprestano ogražali prestol.

Ko sem se vrnil v Pariz, sem stopil v stik s Coro. To sem storil sila previdno: telefoniral sem ji iz neke modne

trgovine in jo naprosil za sestanek. Takoj je spoznala moj glas in me uro nato pričakovala v »Printempsu«. Použila sva čaj v sprejemni dvorani ogromne trgovine. V trušču kupcev in modnih dam sem lahko Cori nemoteno povedal vse. Takoj je uvedla važnost te misije in mi zatrdila, da bo že naslednje jutro odpotovala na Holandsko.

Par dni nato sta se Nemčija in Avstrija že mrzlično trudili, da čim bolj oborožita in podžgeta španske anarhiste. To je prav hitro izvolala tudi španska policija in vlada je tako bila prisiljena, da temu problemu posveti vso pozornost, da ne bi poostрила razpoloženja in sama izzvala velike nevarnosti.

Corà mi je pozneje pripovedovala, da je naposled prišlo med anarhisti in španskimi oblastmi do pravega mirovne pogodbe v prid Nemčiji, ki je žrtvovala ogromno denarja, da je pridobila zase voditelje opozicije.

Že tri tedne pozneje sem izvedel tudi od lorda Curzona samega, da je skrivna seja v Cannesu bila pljus v vodo. Španski poslanik v Londonu je sporočil Downing-Streetu, da je španska vlada po treznem preudarku odločena spriti položaja ohraniti nevtralnost. Lord Curzon je bil vidno razburjen, ko mi je to namignil. Nakrmžil sem obraz tako potrt, da lord Curzon pač ni mogel slutiti, kdo je povzročil ta neuspeh.

(Dalje prihodnjič.)

10

Ponatis prepovedan

EDGAR VALIČ

Belg v življenju
KRIMINALNI ROMAN

Taksi, ki je v njem sedela gospa Jana, je drvel z veliko brzino. Njej pa se je zdelo, kakor da se je ustavil čas. Ta občutek je imela že ponoči, ko je razmišljala o ponesrečenem načrtu. Niti pol dneva še ni minulo, borih deset ur je preteklo, odkar jo je bil presenetil Feliks s svojim nenavadnim povratkom, pa se ji je zdelo, da so minuli že meseci in da ni več rešitve zanj. V teh mislih in občutkih je dvomila v Rikovo iskrenost, mu očitala sebičnost in bojazljivost. lastnosti, ki so jo njenem mnenju lastne vsem moškim. Če bi jo Riko v resnici ljubil, vsaj malo ljubil, bi moral najti sredstva in pot do življenja, ki si ga je bila zamislila v skupnosti z njim. Njemu vendar ni treba ničesar žrtvovati, ona pa izgubi vse, do zadnjega vse, kar dela ženo pošteno pred svetom in pred postavami. Tega se je zavedala že v začetku, ko je bila spoznala, da ne sme več hliniti zakonske sreče, ako hoče ostati značajna in zvesta svojim načelom, ki so ji velevali, da se ne sme pretvarjati po vzgledu tolikih drugih žena. Kdo more zahtevati, da mora nesrečna žena živeti do smrti z možem, ki je po njenem prepričanju kriv njene nesreče?

V Kranju je moral šofer ustaviti avto, ker mu je začelo primanjkovati bencina. Jana je ostala v vozu ter se ni niti zmenila, da bi pogledala ali vprašala, kam je dospela. Šele potem ko jo je šofer vprašal, če sme odkriti avto, se je zavedla in vprašala, kje je in koliko je še pota. Baš tedaj pa je prihajal od kavarne proti avtu trgovec Žitnik, ki ga je takoj spoznala. Velela je šoferju, naj ostane avto pokrit in se stisnila v kot. Ne bi ji bilo ljubo, da jo vidi Žitnik, ki ne bi mogel molčati, da jo je videl v Kranju. Pa tudi neljubim vprašanjem se je hotela izogniti. Toda Žitnik se je poznal s šoferjem in ga nagovoril. Istočasno je pogledal v voz in se začudil:

»Gospa Jana! Vi tukaj? In sami? Kam pa?«

Jana je kar najbolj prijazno pozdravila:

»O, gospod Žitnik!«

Žitnik je odprl vrata, stopil z desno nogo na stopnico avta in ji podal roko:

»Kaj pa Feliks? Jutri pridem v Ljubljano. Kam pa se peljete?«

»Mama je zbolela. Upam, da ne bo nič hudega, vendar sem v skrbeh.«

Bilo ji je žal, da je morala lagati, toda drugega izgovora si ni mogla domisliti. Ker ni hotela, da bi jo Žitnik pomiloval zaradi izmišljene boleznij njene matere, je hitro pristavila:

»Feliks je v Mariboru. Najmanj tri dni ostane tam.«

»A, zato potujete sami! Škoda, da ne bo jutri v Ljubljani. Vas najbrže tudi ne?«

»Ne vem, ne morem reči, kdaj se bom vrnila. Kadar bom pač mogla.«

»Bolezni so res nekaj nepotrebnega na svetu. Koliko časa zamudi človek z njimi.«

»Je že tako,« je dejala Jana in opomnila šoferja, da je treba naprej.

»Upajmo, da ne bo nič hudega. Na svidenje, gospa! Če ne jutri, pa drugič, saj sem vsak teden v Ljubljani. Pozdravite Feliksa in srečno pot!«

»Zbogom, gospod Žitnik,« se je poslovila Jana.

Ni se jezila zaradi srečanja z Žitnikom, vendar ji je bilo silno neprijetno, ker ga je poznala kot človeka, ki govori o vsem, kar vidi in sliši. In da bo ena prvih novic, ko pride do Feliksa, ta, da mu bo z očitnim veseljem pravil, kako slučajno jo je srečal na poti k bolni materi, to je izven vsakega dvoma. Vedno je pomilovala one, ki se vtičajo v razmere drugih in tudi Žitniku je že nekoč povedala, da ne more razumeti njegove brbljivosti, pa ji je odgovoril, da mora dober trgovec vedeti vse in da si ne more misliti človeka, ki ne bi hotel vedeti, kaj delajo drugi. Zamahnila je z roko predse, kakor da bi jo bilo sram tako nepomembnih misli, ko gre vendar za vse kaj drugega, kakor pa zato, kaj mislijo o njej ljudje in kako se bo izgovorila pred Feliksom. Ljudje sodijo vsakega po sebi. Običajni ljudje namreč. Spoznala jih je. Celó dobri in poštene so med njimi, toda nimajo moči, da bi mogli presojeti bližnjega po njegovih

notranji vrednosti. Žal ji je bilo, da se je zlagala Žitniku. Če je že morala lagati, ker zahteva tako družabna morala, zakaj ni rekla enostavno, da se pelje na izlet? In komu je odgovorna za svoja dejanja? Samo sebi in svoji vesti. Feliks? Ne, morda je bilo nekdaj tako, sedaj pa je Feliks zanj prav toliko kakor vsak drugi. Sicer pa čemu bojazen, kaj mu bo rekla, ko bo zvedel za njeno vožnjo? Kie bo že ona, ko se vrne Feliks! In potem? Potem naj misli, kar hoče. Saj tudi do sedaj ni mislil bolje. Samo prikrival je svojo sodbó, ker je še vedno pričakoval, da jo pridobi za trgovino. Še snoči, preden je odšel, je rekel, kako srečen bi bil zopet, če bi jo videl v trgovini, zaposleno z delom, ki je smoter njegovega življenja. Seveda, rad bi jo videl za pultom, kako se trudi kupičiti premoženje, od katerega pa ji je odrekal najpotrebnejši denar, ki ga potrebuje žena za duševno razvedrilo. In zopet jo je bilo sram svojih misli. Čemu vse to? Kar je bilo, ne more biti več! Vprašala je šoferja, kdaj vozi večerni vlak proti Ljubljani in trdno je sklenila, da mora še drevi stopiti na pot v novo življenje.

»Se ta ovinek, gospa!« je zaklical šofer.

Jano je spreletel topel občutek. Še par minut in imela bo v naročju molega Srečka.

Ko je vozil avto skozi trg, je opozorila šoferja, naj ustavi pred vilo za trgov. In avto se je ustavil. Urno je skočila iz voza in skoro tekla po stopnicah pred vhodom v vilo.

»Zlatko, duša moja! Srečko moj dragi!« je poljubila kodrasto dete, ki se je smehljalo, kakor da bi čutilo srečo, ki je napolnila materino srce, ko ga je vzdignila od tal in ga privela k sebi.

Ko se je Riko prebudil, je bil že mrak. Vznemirjen je skočil iz postelje in se čudil, kako da ni slišal budiljke. Pogledal je na postelino omario in videl, da je budiljka prevrnjena. Takoj se je spomnil, da je bil popoldne v polnu položil Janino sliko na omario. Slika je prevrnjena budiljko, ki se je zapletla v čipkasti prtč, ki mu ga je bila dala Jana za njegov rojstni dan.

Misel na Jano se je združila z mislijo na zanemarjeno dolžnost. Morda ga Jana že pričakuje? In kako bo napisal poročilo? Saj je utegne več na policijo in tudi drugam ne, kjer bo mogel zvedeti nove podrobnosti. Ni premišljeval. Hitro se je oblekel, vzel svoje zapise in hitel v mesto.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelk »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dob

Vajenko

za damsko krojaštvo sprejme 1. septembra Vera Miklič, Miklošičeva cesta 34. 29036

Vajenke

pridne in poštene sprejme takoj Ana Žakostelj, strojno pletenje. Smartinska cesta 8. 29087

Učenko

sprejme takoj M. Soklič, modni salon. Bled 1. 29058

Učenko

za strojno pletenje takoj sprejme Pink, Poljanska c. št. 15, III. stop. vrata 9. 29284

Učenca

boljših staršev, z dobrimi spričevali sprejme šocoeril, veletrg. M. Spreitzer v Ljubljani 28031

Šoferja

za avtomobil sprejme, za 6 tednov potovanja potrebuje duškarna Sevcik. 29093

Učenko

za strojno pletenje sprejme Prek Anica, Kolezijska. Kaničičeva ulica št. 12. Trnovo. 29263

Pletilje

z lastnim strojem dobe delo na dom. Mihael Verhek, Z. Šiška. Celovška c. 65. 29307

Deklico

staro 15 let sprejemem k otroku. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Stroja« 29319

Kroj. vajenca

sprejme takoj Franc Novak, krojač. Z. Šiška 17. 29335

Poslužek

dam delo na dom. Oenarska cesta 32. 29281

Strojni pletilji

dam delo na dom. Oenarska cesta 32. 29281

Službe iz

kokršnokoli iščem, tudi kot praktikant. Razumem na posestvo ter zrem ev. na veleposlovstvo. Znam šofirati. Ponudbe na podr. »Jutra« v Mariboru pod »abs. trg. akademice«. 29147

Za hišnika

gre zakonski par brez otrok. Cenjene ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Hišnik«. 29163

Brivski pomočnik

dobra moč, išče službe. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »izur. len 33«. 29175

Mlad urarski pomočnik

išče službo. Naslov pove z. Anton Jansekovič, klobočar, Prevalle št. 107. 28823

Prodajalka

mešane stroke, išče mesto. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29071

Šofer

izkušen strojni ključavničar absoluten strojne delovodke šole išče službo. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«. 29038

Trgovski učenec

z dveletno učno dobo želi dokončati učenje na dežel. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28853

Strojnik

za parne stroje in Dieselmotorje ter izprašan elektromonter za visoko in nizko napetost ter dober železostrojar z večletno prakso, prvovrstna moč. želi službo premeniti, najraje v električno centralo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28494

Prodajalka

mešane stroke, želi premeniti službo. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«. 29117

Učenka

z završenim izpitom, išče primerno službo. Gre tudi kot učenka v večjo trgovino. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29240

Prodajalka

mešane stroke bi rada premenila mesto kamorkoli. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Prodajalka 28«. 29000

Šivilja

išče službo. Ponudbe na posredniško »Jutra« v Celini pod šifro »izurjena«. 29364

Prodam

Otroški voziček poceni napravljen v Rožni dolini. Cesta št. 49. 28905

Otroški voziček

na peresih, lep, poceni prodaj. Cesta na Loko št. 23. 28900

Pisalo mizo

svetlo, hrastovo, s foteljem proda Tribuč, Glince — Tržaška cesta 6. 29292

Sportni čoln

dvojedni napravljen, Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«. 29330

Novo hišo

ali obširno idealno zemljišče, stavbišče, sadovnjak v letoviškem kraju prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28854

Dve hiši

krasni, dvonadstropni, v centru Celja, velik vrt, skidnišče, velike suhe kleti napravljeni za 1.800.000 Din kateri znesek se obrestuje. — Karol Breznik, Celje 28177

Parcele

dve po 600 m², in eno 2900 m², ob Dunajski cesti, za vilo »Stadion« prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29333

Parcele

Po zelo ugodnih cenah je na prodaj več parcel v ljubljanski okolici. Naslov nove oglasni oddelk Jutra 29235

Več sta/bnih parcel

v izmeri 500—700 m², na lepem kraju blizu šole, pol ure od Ljubljane, na severovzhodni strani takoj poceni prodam. Naslov in kraj pove oglasni oddelk »Jutra«. 28974

Dve parceli

v zeleni jami po 14.000 Din prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 28536

Hišo

v Ljubljani ali neposredni okolici kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 29349

Gostilno deželsko

proda za 95.000 Din Posredovalnica. Maribor. Sodna ulica 30. 29184

V najem

Gostilno brez konkurence v Meziški dolini tik ob industriji oddam kavčice zmožnost na račun. event. tudi v najem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe poslati pod šifro »Brezkonkurenčna gostilna« na oglasni oddelk »Jutra«. 29186

Manjši mlin

s stanovanjem vzame v najem Fras Karlo, mlinar Košake 359. Maribor. 29026

Trgovino

z mešanim blagom in trafiko, na prometni točki ugodno oddam v najem. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Na dežel«. 29060

Gostilno

vzajem na račun, ali pa grem tudi kot natakarica. Pismene ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Pridna 86«. 29046

Stanovanje

dvošobno, kuhinja in prtilikline oddam za avgust. Podrožnik, cesta 12, št. 11. 29161

Stanovanje

2 sob, kuhinje in priključin, s parketom in elektriko, v 1. nadstropju, v Z. Šiški, Celovška cesta 113 (poleg vile Jančigaj) oddam za 600 Din. 29239

Stanovanje

2 sob in kuhinje, v mestu oddam za avgust stranki brez otrok, ki sama popravi stanovanje. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Mesto 30«. 29230

Stanovanje

2 sob in kuhinje oddam solidni in snažni dve- do tričlanski družini v Hotimirovi ulici 17. 29321

Razno